

اوستا، یستا، گاهان (فارسی - اوستایی).
رهیافتی به گاهان زرتشت و متن‌های نواوستایی / هانس رایشلت؛ گزارش و
ترجمه جلیل دوستخواه. - تهران: نفوس، ۱۳۸۳.
رهیافتی به گاهان زرتشت و اوستای نو متن دین دبیره و آوانوشت لاتین
۷۳۸ ص.
ISBN 978-964-311-473-2

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیها.
عنوان اصلی: *Avesta Reader Texts, Notes, Glossary and Index*
و این کتاب همراه یادداشت‌ها و روشنگری‌ها و واژه‌نامه و گزارش فارسی
سروده‌ها و متن‌ها با پی‌نوشت‌ها و بازبردها از مترجم است.
این کتاب ترجمه شده از متن انگلیسی کتاب هانس رایشلت می‌باشد.
واژه‌نامه.
نمایه.

۱. اوستا، یستا، گاهان، فارسی. ۲. زبان اوستایی - ترجمه شده به
فارسی. ۳. اوستا - ترجمه‌ها، الف. رایشلت، هانس، ۱۸۷۷-۱۹۳۹ م.
Reichelt, Hans ب. دوستخواه، جلیل، ۱۳۱۲ - ۱ مترجم، ج. عنوان.
د. عنوان: متن دین دبیره و آوانوشت لاتین.
۲۹۵/۸۲ PIR ۴۷۳

هانس رایشلت

رہیافتی به

گاہانِ زرتشت و متن‌های نوآوستایی

متن دین‌دبیره و آوانوشتِ لاتین

همراه یادداشت‌ها و روشنگری‌ها و واژه‌نامه

گزارش
جلیل دوستخواه

این کتاب ترجمه‌ای است از:

AVESTA READER

Texts, Notes, Glossary and Index

By Hans Reichelt

Originally published in 1911 by:

Verlag Von Karl J. Trübner, Strassburg

Reprinted by Walter de Gruyter & Co. Berlin 1968

انتشارات ققنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهیدای زاندارمیری

شماره ۲۱۵، تلفن ۴۰ ۸۶ ۴۰ ۶۶

* * *

هانس رایشلت

زهیافتی به گاهان زرتشت و متن‌های نوآوستایی

گزارش جلیل دوستخواه

چاپ دوم

۱۱۰۰ نسخه

۱۳۸۶

چاپ شمعداد

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۲ - ۴۷۳ - ۳۱۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN: 978-964-311-473-2

info@qoqnoos.ir

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

در این دفتر می خوانید:

۷	یادداشت مترجم
۹	کوته‌نوشت‌ها و نشانه‌ها
۲۳	سراغاز
۲۷	درآمد

یکم. متن‌های گاهانی و اوستایی (دین‌دبیره و آوانوشتِ لاتین)

۳۳	۱. یَشْت‌ها
۶۹	۲. وئ دَبُوداتَه / وئ دیودات / وئ دَیداد
۹۹	۳. ویسپرتو / ویسپرد
۱۰۱	۴. خُرْتکْ آپستاک / خُرده‌اوستا
۱۰۴	۵. یَسَنَه
۱۰۹	۶. هَدْخْت نَسک / هادُخْت نَسک
۱۱۱	۷. نیرنگستان
۱۱۵	۸. گاهان
۱۲۳	۹. یَسَنَه هَپَتَنگ‌هاییتی / یَسَنَه هفت‌هات

دوم. گزارشِ فارسیِ متن‌ها

- ۱۲۷ ۱. گاهان
- ۱۴۳ ۲. یَسَنَه هَپْتَنگِ هائیتی / یَسَنَه هفت‌ها
- ۱۴۵ ۳. یَسَنَه
- ۱۵۶ ۴. یَشْت‌ها
- ۲۲۹ ۵. ویسپَه رَتو / ویسپَرَد
- ۲۳۵ ۶. خُرَتکِ اَپَستاک / خُرَدَه اوستا
- ۲۴۱ ۷. وی دَبُودا تَه / وی دَبُودات / وُندیداد
- ۲۷۹ ۸. هَدُختِ نَشک / هادُختِ نَشک
- ۲۸۳ ۹. نیرنگستان

سوم. یادداشت‌ها و روشنگری‌هایی در بارهٔ گاهان و متن‌ها

- ۲۸۹ ۱. گاهان
- ۳۲۷ ۲. یَسَنَه هَپْتَنگِ هائیتی / یَسَنَه هفت‌ها / هَفْتَن یَشْت
- ۳۳۰ ۳. یَسَنَه
- ۳۴۷ ۴. یَشْت‌ها
- ۴۳۲ ۵. ویسپَه رَتو / ویسپَرَت / ویسپَه رَد
- ۴۳۹ ۶. خُرَتکِ اَپَستاک / خُرَدَه اوستا
- ۴۴۶ ۷. وی دَبُودا تَه / وی دَبُودات / وُندیداد
- ۴۹۹ ۸. هَدُختِ نَشک / هادُختِ نَشک
- ۵۰۴ ۹. نیرنگستان

۵۱۳ واژه‌نامه

۷۱۵ کتاب‌شناخت

۷۲۳-۷۳۸ نام‌نما (فهرستِ نام‌ها و کلیدواژه‌ها)

یادداشت مترجم

کار دشوار و ناهموارِ گاهانِ پژوهی و اوستاشناسی دانشگاهی و فرهیخته از سده شانزدهم میلادی با رویکرد پاره‌ای از اروپاییان پژوهشگر به فرهنگ باستانی و کیش کهن ایرانیان آغاز شد و به‌ویژه از سده هیجدهم بدین سو، با کوشش و کیش دانشوران نستوه باختری و به پیروی از آنان - شماری از پژوهندگان ایرانی (از سده بیستم بدین سو)، گسترش و ژرفای بیش‌تری یافت. از چگونگی و دامنه این کارِ شگرف فرهنگی و علمی در جهان و ایران، پیش از این سخن گفته‌ام و در این جا نیازی به بازگفت نمی‌بینم (← اوستا، سرآغاز و پیش‌گفتار در ج. ۱، صص. یک-پنجاه و چهار و کتاب‌نامه اوستا و مزدیسنا در ج. ۲، صص. ۱۱۲۱-۱۱۲۵).

هانس رایشلت دانشمند آلمانی، کتاب کنونی را که مجموعه آموزشی بسیار سزاواری است، در سال ۱۹۱۱ میلادی به زبان انگلیسی منتشر کرد. از او دو کتاب علمی معتبر دیگر نیز در دست است که به یکی از آن‌ها (با کتبه‌نوشت AE) در دفتر حاضر بازبردهای فراوان داده شده است و در واقع می‌توان گفت که این کار، گزینۀ و ساده‌تر کرده آن پژوهش ارجمند است.

ترتیب یادداشت‌ها و روشنگری‌های پژوهنده در این گزارش، با آنچه او بر پایه آسانی و دشواری متن‌ها در دیدگاه داشته است (↓ ص. ۲۳ در هم‌دف)، یکسان نیست و گزارنده متن‌های گاهانی را بر بنیاد کهن‌تر بودگیشان، پیش‌تر از گزیده‌های اوستای نو جای داده است تا خواننده فرآیند دگردیسی اندیشگی و فرهنگی در این یادمان‌های کهن را در پیش چشم داشته باشد. این جابه‌جایی، همانا با خواست مؤلف ناهخوانی ندارد و خواننده می‌تواند متن‌ها و یادداشت‌های آن‌ها را با همان پی‌آبی آمده در بخش "دین دبیره و آوانوشت‌ها" بخواند.

بخش "دین دبیره و آوانوشت‌ها"، تصویری است بی هیچ دیگرگونی از آنچه در متن انگلیسی کتاب آمده؛ اما بخش "گزارش فارسی متن‌ها" را که در اصل کتاب، هستایی به زبان انگلیسی ندارد، مترجم بر کتاب افزوده است تا خواننده بتواند با خواندن و بررسیدن آن در کنار و همراهِ پژوهش و جستار ژرف مؤلف، تصویر روشن‌تری از ساختار فکری و فرهنگی و درون‌مایه متن‌ها را نیز در چشم‌انداز خود ببیند.

بازبردها و یادداشت‌های افزوده خود و نیز یادآوری پاره‌ای از نارسایی‌ها و سهوها در اصلی پژوهش را، با فروتنی و سپاسگزاری تمام نسبت به کوشش عظیم و بارآور پژوهنده، تنها برای روشننگری بیش‌تر بر پایه پژوهش‌های انجام‌یافته در یک سده پس از نشر این اثر بر گزارش کنونی افزوده‌ام و چه بسا که جای چون و چرا هم داشته باشد.

در بخش "واژه‌نامه"، به دلیل ستونی بودن صفحه‌بندی و نیز سرشت درهم‌آمیخته خط‌نگاری فارسی و لاتین، ناگزیر برخی از هنجارهای نگارشی دیگر بخش‌ها و نیز کاربرد همواره کوتاه‌نوشت‌ها برهم خورده است که شاید به چشم خواننده تیزبین، گونه‌ای نایکدستی بناید. همچنین در آوانویسی واژه‌های اوستایی و سنسکریت، گاه به سبب نارسایی نرم‌افزاری، نشانه‌هایی که باید در زیر حرف‌ها بیاید، ناگزیر در کنار و در سوی راست آن‌ها آمده‌است. از این زمره است: *a*، *l* در اوستایی و *z*، *n*، *h* در سنسکریت. کاربرد فراوان کوتاه‌نوشت‌ها و نشانه‌ها نیز امری ضروری بوده است؛ چرا که در جز این صورت، حجم این گزارش بسی بیش‌تر از این می‌شد.

گزارشگر بسیار خشنود است که در آفتاب زرد عمر خویش، این ترجمه را به همه دستداران فرهنگ ایرانی پیشکش می‌کند و تا آن جا که به کار او بستگی دارد، خود را از نقد و نظر آگاهان و کارشناسان این راستا بی‌نیاز نمی‌بیند.

در پایان، وظیفه خود می‌دانم از دوست نویسنده و پژوهنده‌ام محمد کلباسی که متن انگلیسی این پژوهش را به امانت به من داد و نیز از همکار فرزانه دانشگاهی‌ام بانو دکتر ژاله آموزگار و دوست پژوهشگر و فرهیخته‌ام بانو دکتر امید بهبهانی که یاور و دل‌گرم‌کننده من بدین کار بودند، سپاس فراوان بگزارم.

جلیل دوستخواه

کانون پژوهش‌های ایران‌شناختی

نازویل (کوینزلند) - استرالیا، نوروز ۱۳۸۲